

فهرست‌نویسی پیش از انتشار

- سرشناسه : نورمحمدی، مهدی، ۱۳۵۱- ، گردآورنده
- عنوان و نام پدیدآور : اخبار کنسرت: در مطبوعات از دوره قاجار تا پایان سال ۱۳۳۰ / به کوشش مهدی نورمحمدی.
- مشخصات نشر : تهران: ماهور، ۱۴۰۲.
- مشخصات ظاهری : ۵۳۶ ص.
- شابک : ۳-۰-۹۲۸۶۲-۹۲۲-۶۷۸
- وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
- موضوع : کنسرت‌ها -- ایران -- تاریخ -- پوشش مطبوعاتی
Concerts -- Iran -- History -- Press Coverage
- موسیقی -- اجرا -- ایران -- تاریخ -- پوشش مطبوعاتی
Music -- Performance -- Iran -- History -- Press Coverage
- رده‌بندی کنگره : ML۳۹۱۶
- رده‌بندی دیویی : ۷۸۰/۷۸
- شماره‌ی کتابشناسی ملی : ۹۰۳۲۸۹۶
-

اخبار کنسرت

در مطبوعات از دوره قاجار تا پایان سال ۱۳۳۰

به کوشش

مهدی نورمحمدی

مؤسسه‌ی فرهنگی-هنری ماهر

تهران ۱۴۰۲

مؤسسه‌ی فرهنگی- هنری ماهور

تهران، خیابان حقوقی، شماره‌ی ۴۲، طبقه‌ی همکف

کدپستی ۱۶۱۱۹۷۵۵۱۶

تلفن: ۷۷۵۰۲۴۰۰

www.mahoor.com

info@mahoor.com

اخبار کنسرت

در مطبوعات از دوره‌ی قاجار تا پایان سال ۱۳۳۰

به کوشش

مهدی نورمحمدی

تصویرسازی جلد: مهدی فراهانی

صفحه‌آرایی: پویا دارابی

چاپ اول: ۱۴۰۲

تعداد: ۵۰۰ جلد

لیتوگرافی: باران

چاپ: پیمان

صحافی: معین

© حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۸۶۲-۰۰-۳ ISBN: 978-622-92862-0-3

فهرست

مقدمه	۲۷
اخبار	۳۵
کنسرت در سال ۱۲۵۰	
۱. گزارش کنسرت انجمن موزیکان برای کمک به فقرای تهران	۳۵
کنسرت در سال ۱۲۸۸	
۲. خاطرهٔ مشیرهمایون شهردار از کنسرت در رشت برای مشروطه‌خواهان	۳۶
۳. برنامهٔ کنسرت «جشن نصرت ملی» در انجمن اخوت برای پیروزی مشروطه	۳۸
۴. اعلان نمایش و کنسرت انجمن اخوت به نفع حریق‌زدگان بازار	۴۰
۵. اعلان نمایش و کنسرت شرکت علمیهٔ فرهنگ برای تأسیس کتابخانه	۴۱
کنسرت در سال ۱۲۹۲	
۶. اعلان اجرای موسیقی توسط دستهٔ موزیک ژاندارمری در تهران	۴۱
کنسرت در سال ۱۲۹۳	
۷. اعلان گاردن پارتی شرکت خیریهٔ پرورش برای تأسیس مدرسهٔ احمدیه	۴۲
۸. اعلان گاردن پارتی شرکت خیریهٔ پرورش برای تأسیس مدرسهٔ احمدیه	۴۳
کنسرت در سال ۱۲۹۴	
۹. اعلان کنسرت عارف قزوینی در گراند هتل در روزنامهٔ نوبهار	۴۴
۱۰. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامهٔ رعد	۴۵

۱۱. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه نوبهار ۴۵
۱۲. گزارشی کوتاه از کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه نوبهار ۴۶
۱۳. انتشار اشعار و تصنیف کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه نوبهار ۴۶
۱۴. تشکر عارف از برگزارکنندگان کنسرت شب ۱۴ آبان در گراند هتل ۴۹

کنسرت در سال ۱۲۹۵

۱۵. اعلان کنسرت حسین خان اسمعیل زاده در باغ کلوپ اسپریتف ۵۰
۱۶. اعلان اجرای کنسرت ایرانی با موزیک نظامی در باغ کلوپ اسپریتف ۵۱
۱۷. اعلان کنسرت درویش خان و حسین خان اسمعیل زاده در گراند هتل ۵۱
۱۸. اعلان کنسرت درویش خان و حسین خان اسمعیل زاده در گراند هتل ۵۲
۱۹. انتشار اشعار کنسرت سید حسین طاهرزاده، درویش خان و اسمعیل زاده ۵۲

کنسرت در سال ۱۲۹۶

۲۰. اعلان دومین کنسرت درویش خان و حسین خان اسمعیل زاده ۵۴
۲۱. اعلان سومین کنسرت درویش خان و حسین خان اسمعیل زاده ۵۵
۲۲. انتشار اشعار کنسرت طاهرزاده، درویش خان و اسمعیل زاده ۵۶
۲۳. اعلان کنسرت درویش خان به نفع حریق زدگان آمل ۵۷
۲۴. اعلان اجرای نمایش آرشین مال الان به زبان ارمنی در گراند هتل ۵۷
۲۵. اعلان کنسرت درویش خان و اساتید موسیقی در گراند هتل ۵۷
۲۶. اعلان اجرای نمایش مشدی عباد در گراند هتل در روزنامه رعد ۵۸
۲۷. اعلان کنسرت مادام ورنووی در گراند هتل به نفع فقرا ۵۸
۲۸. اعلان کنسرت درویش خان و اساتید موسیقی به نفع کودکان یتیم ۵۹
۲۹. اعلان کنسرت درویش خان و اساتید موسیقی به نفع کودکان یتیم تهران ۶۰
۳۰. گزارش کنسرت درویش خان به نفع کودکان یتیم و غارت زدگان ارومیه ۶۱
۳۱. اعلان اجرای نمایش کمدی اخلاقی و کنسرت در مدرسه اوادیس رشت ۶۳
۳۲. اعلان کنسرت درویش خان و مختاری به نفع ملک الشعرا بهار ۶۴

کنسرت در سال ۱۲۹۷

۳۳. اعلان کنسرت درویش خان و مختاری به نفع ملک الشعرا بهار ۶۴
۳۴. گزارش کنسرت درویش خان و مختاری به نفع ملک الشعرا بهار ۶۵
۳۵. گزارش کوتاهی از کنسرت درویش خان و مختاری به نفع مدرسه ایتام ۶۷
۳۶. انتشار سرود «ایران» اثر ملک الشعرا بهار در روزنامه ایران ۶۷

۳۷. اعلان کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۶۸
۳۸. اعلان کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۶۹
۳۹. اعلان کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۷۰
۴۰. گزارش کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۷۱

کنسرت در سال ۱۲۹۸

۴۱. اعلان اجرای اپرت آرشین‌مال‌آلان به زبان فارسی و ارمنی ۷۴
۴۲. اعلان کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۷۵
۴۳. اعلان کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۷۵
۴۴. گزارش کنسرت درویش‌خان و مختاری به نفع مدرسهٔ ایتم ۷۷
۴۵. اعلان دومین کنسرت درویش‌خان به نفع غارت‌زدگان ارومیه ۷۸
۴۶. گزارش دومین کنسرت درویش‌خان به نفع غارت‌زدگان ارومیه ۷۹
۴۷. اعلان کنسرت آلکساندر زیلیگر در سالن تئاتر آرامیان تبریز ۸۰
۴۸. اعلان اولین کنسرت عارف پس از بازگشت از استانبول ۸۰
۴۹. اعلان دومین کنسرت عارف پس از بازگشت از استانبول ۸۱
۵۰. گزارشی از کنسرت عارف به قلم اسماعیل یکانی در روزنامهٔ ایران ۸۱
۵۱. اعلان کنسرت لوپیشنوف در گراند هتل در روزنامهٔ رعد ۸۶
۵۲. اعلان کنسرت و تئاتر در گراند هتل در روزنامهٔ رعد ۸۶
۵۳. اعلان کنسرت لوپیشنوف در سینما پالاس در روزنامهٔ رعد ۸۷
۵۴. اعلان کنسرت لوپیشنوف در سینما پالاس در روزنامهٔ رعد ۸۸
۵۵. اعلان کنسرت بین‌المللی در گراند هتل در روزنامهٔ رعد ۸۸
۵۶. اعلان کنسرت مادموازل کریستینه در گراند هتل در روزنامهٔ رعد ۸۹
۵۷. اعلان اجرای اپرت آرشین‌مال‌آلان به فارسی و ترکی در روزنامهٔ رعد ۸۹
۵۸. اعلان اجرای کنسرت و تئاتر خیریه در گراند هتل در روزنامهٔ رعد ۹۰

کنسرت در سال ۱۲۹۹

۵۹. اعلان اجرای کنسرت به ریاست میرزا یان در گراند هتل ۹۱
۶۰. اعلان کنسرت به منفعت ادارهٔ خیریهٔ دولتی ایران و مهاجرین ارامنه ۹۱
۶۱. اعلان اجرای نمایش، همراه با آواز طاهرزاده به منفعت غارت‌شدگان یزد ۹۲
۶۲. اعلان نمایش اصلی و کرم به همراه اجرای آواز گل‌صباح خانم ۹۲
۶۳. اعلان اجرای اپرت دکتر ریاضی‌دان توسط ابراهیم آژنگ ۹۳

کنسرت در سال ۱۳۰۰

۶۴. اعلان اجرای نمایش کمدی، کنسرت ایرانی و بالت اروپایی ۹۴
۶۵. اعلان اجرای نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» توسط میرزاده عشقی ۹۵
۶۶. اعلان اجرای اپرت «لیلی و مجنون» در گراند هتل ۹۶
۶۷. اعلان کنسرت درویش‌خان در گراند هتل ۹۶
۶۸. اعلان کنسرت درویش‌خان در گراند هتل در روزنامه ایران ۹۷
۶۹. اعلان اجرای اپرت «پریچهر و پری‌زاد» در روزنامه طوفان ۹۸
۷۰. اعلان کنسرت درویش‌خان در گراند هتل در روزنامه ایران ۹۹
۷۱. گزارش کنسرت درویش‌خان در گراند هتل ۹۹
۷۲. گزارش کنسرت درویش‌خان در گراند هتل ۱۰۱
۷۳. اعلان کنسرت درویش‌خان به نفع قحطی‌زدگان روسیه ۱۰۳
۷۴. اعلان نمایش و کنسرت به مناسبت هفدهمین سال استقرار مشروطیت ۱۰۴
۷۵. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در روزنامه طوفان ۱۰۵
۷۶. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در روزنامه اقدام ۱۰۵
۷۷. اعلان نمایش کمدی روسی و کنسرت ایرانی در هتل دوفرانس ۱۰۶
۷۸. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در روزنامه طوفان ۱۰۷
۷۹. اعلان کنسرت کمال‌زاده در باغچه میرزا احمدخان ۱۰۷
۸۰. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در روزنامه اتحاد ۱۰۷
۸۱. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در روزنامه طوفان ۱۰۸
۸۲. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در شفق سرخ ۱۰۸
۸۳. اعلان کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان در شفق سرخ ۱۰۹
۸۴. اعلان اجرای اپرت آرشین‌مال‌آلان در گراند هتل ۱۰۹
۸۵. گزارشی کوتاه از کنسرت عارف به یاد کلنل پسیان ۱۱۰

کنسرت در سال ۱۳۰۱

۸۶. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه اتحاد ۱۱۴
۸۷. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه ایران ۱۱۴
۸۸. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه شفق سرخ ۱۱۵
۸۹. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه ایران ۱۱۶
۹۰. اعلان تغییر زمان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل ۱۱۶

۹۱. اعلان کنسرت علی اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه ایران ۱۱۷
۹۲. گزارش کنسرت علی اکبر شهنازی در گراند هتل در مجله ارمغان ۱۱۸
۹۳. اعلان اجرای نمایش و کنسرت آقا رضاخان باربد در شفق سرخ ۱۲۳
۹۴. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۴
۹۵. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۴
۹۶. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۵
۹۷. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۶
۹۸. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۶
۹۹. اعلان نمایش و کنسرت پری آقاباب در گراند هتل ۱۲۷
۱۰۰. نوشته‌ای به قلم علی دشتی در تحسین نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» ۱۲۷
۱۰۱. اعلان اپرت «الهه» یا «خدای زن» تصنیف پری آقاباب ۱۲۸
۱۰۲. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در روزنامه نوبهار ۱۲۹
۱۰۳. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» ۱۲۹
۱۰۴. اعلان تغییر نمایش پریچهر و پری زاد به دلیل کسالت پری آقاباب ۱۳۰
۱۰۵. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» و «سرنوشت بچه گدا» در نوبهار ۱۳۰
۱۰۶. نوشته‌ای در ستایش نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در شفق سرخ ۱۳۱
۱۰۷. اعلان اجرای اپرت «الهه» و کنسرت اروپایی به افتخار پری آقاباب ۱۳۲
۱۰۸. اعلان کنسرت رضا محجوبی در گراند هتل در روزنامه طوفان ۱۳۳
۱۰۹. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه شفق سرخ ۱۳۳
۱۱۰. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه بهارستان نوبخت ۱۳۳

کنسرت در سال ۱۳۰۲

۱۱۱. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه عصر تمدن ۱۳۴
۱۱۲. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در روزنامه عصر نهضت ۱۳۵
۱۱۳. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه بهارستان نوبخت ۱۳۵
۱۱۴. اعلان کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه شفق سرخ ۱۳۶
۱۱۵. گزارشی از کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه کوشش ۱۳۶
۱۱۶. گزارشی از کنسرت عارف در گراند هتل در روزنامه اقدام ۱۴۰
۱۱۷. اعلان کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه کوشش ۱۴۱
۱۱۸. اعلان کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه بهارستان نوبخت ۱۴۲

۱۱۹. اعلان کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه اقدام ۱۴۲
۱۲۰. گزارشی از کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه بهارستان نوبخت ۱۴۳
۱۲۱. گزارشی از کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه کوشش ۱۴۶
۱۲۲. گزارشی از کنسرت عارف برای کارگران در روزنامه اقدام ۱۴۶
۱۲۳. اعلان اجرای اپرت الهه به افتخار پری آقابابف در گراند هتل ۱۴۷
۱۲۴. اعلان تجدید نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» توسط میرزاده عشقی ۱۴۸
۱۲۵. معرفی و تبلیغ نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در شفق سرخ ۱۴۸
۱۲۶. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه شفق سرخ ۱۵۰
۱۲۷. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه شفق سرخ ۱۵۰
۱۲۸. تبلیغ نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در روزنامه شفق سرخ ۱۵۱
۱۲۹. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه کوشش ۱۵۲
۱۳۰. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه ایران آزاد ۱۵۳
۱۳۱. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه شفق سرخ ۱۵۳
۱۳۲. اعلان کنسرت جمهوری در روزنامه ستاره ایران ۱۵۴
۱۳۳. تبلیغ نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در شفق سرخ ۱۵۴
۱۳۴. گزارش کنسرت جمهوری در روزنامه ستاره ایران ۱۵۵
۱۳۵. گزارش کنسرت جمهوری در گراند هتل در روزنامه ناهید ۱۵۵
۱۳۶. اعلان تأخیر نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در شفق سرخ ۱۵۶
۱۳۷. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در روزنامه ستاره ایران ۱۵۷

کنسرت در سال ۱۳۰۳

۱۳۸. اعلان نمایش «رستاخیز سلاطین ایران» در روزنامه ستاره ایران ۱۵۷
۱۳۹. اعلان اجرای اپرت «حیلة عشاق» به منفعت روزنامه عصر نهضت ۱۵۷
۱۴۰. اعلان کنسرت کمالزاده در باغ سید احمدخان ۱۵۸
۱۴۱. اعلان کنسرت پری آقابابف و اساتید موسیقی در سالن مجمع جوانان ۱۵۸

کنسرت در سال ۱۳۰۴

۱۴۲. اعلان کنسرت به منفعت هنرمند قفقازی در گراند هتل ۱۵۹
۱۴۳. اعلان اجرای اپرت «مشهدی عباد» در گراند هتل ۱۶۰
۱۴۴. اعلان اجرای نمایش و ارکستر نظامی به منفعت مدرسه آلیانس فرانسه ۱۶۰
۱۴۵. آگهی کنسرت‌های چهارگانه مدرسه عالی موسیقی در تیر ماه ۱۳۰۴ ۱۶۱

۱۴۶. آگهی کنسرت‌های چهارگانهٔ مدرسهٔ عالی موسیقی در تیر ماه ۱۳۰۴ ۱۶۵
۱۴۷. اعلان برگزاری کنسرت‌های چهارگانهٔ مدرسهٔ عالی موسیقی در روزنامهٔ ایران ۱۶۶
۱۴۸. اعلان کنسرت‌های سوم و چهارم مدرسهٔ عالی موسیقی در روزنامهٔ ایران ۱۶۷
۱۴۹. گزارش کنسرت علی‌اکبر شهنازی و اقبال‌السلطان در کلوپ صاحب‌منصبان ۱۶۷
۱۵۰. تصمیم مدرسهٔ عالی موسیقی برای اجرای کنسرت به نفع مقبرهٔ فردوسی ۱۷۱
۱۵۱. اعلان کنسرت مدرسهٔ عالی موسیقی برای ساخت مقبرهٔ فردوسی ۱۷۱
۱۵۲. اعلان تعویق کنسرت برای ساخت مقبرهٔ فردوسی ۱۷۲
۱۵۳. اعلان اجرای کنسرت مدرسهٔ عالی موسیقی برای ساخت مقبرهٔ فردوسی ۱۷۲
۱۵۴. اعلان کنسرت رایگان مدرسهٔ عالی موسیقی برای بهترین شاگردان مدارس ۱۷۳
۱۵۵. نقدی بر کنسرت وزیری و مدرسهٔ عالی موسیقی با عنوان «شب فردوسی» ۱۷۴
۱۵۶. اطلاع‌رسانی دربارهٔ کنسرت مدرسهٔ عالی موسیقی توسط سعید نفیسی ۱۷۸
۱۵۷. مقایسهٔ کنسرت سالن بلدیه با کنسرت وزیری در مدرسهٔ نظام ۱۷۸
۱۵۸. نقدی بر کنسرت وزیری و مدرسهٔ عالی موسیقی با امضای «تماشاجی» ۱۸۰
۱۵۹. گزارش اجرای حسین اسمعیل‌زاده و طاهرزاده در منزل مسیو آرام ۱۸۱
۱۶۰. توافق مدرسهٔ موسیقی با دکتر جردن برای برگزاری کنسرت ۱۸۳
۱۶۱. توافق مدرسهٔ موسیقی با دکتر جردن برای برگزاری کنسرت ۱۸۳
۱۶۲. اعلان کنسرت مدرسهٔ عالی موسیقی در کالج آمریکایی در شفق سرخ ۱۸۴

کنسرت در سال ۱۳۰۵

۱۶۳. اعلان آغاز اجرای کنسرت‌های ماهیانهٔ مدرسهٔ عالی موسیقی ۱۸۴
۱۶۴. اعلان کنسرت عالی برای بانوان در سالن کالج آمریکایی ۱۸۵
۱۶۵. اعلان آخرین کنسرت مدرسهٔ موسیقی در کالج آمریکایی قبل از تابستان ۱۸۵
۱۶۶. اعلان کنسرت مدرسهٔ موسیقی بعد از تاجگذاری ۱۸۶
۱۶۷. اعلان کنسرت پری آقابابف در سالن کالج آمریکایی ۱۸۶
۱۶۸. اعلان کنسرت به افتخار جشن پنجمین سال انتشار روزنامهٔ ناهید ۱۸۷
۱۶۹. اعلان کنسرت به افتخار جشن پنجمین سال انتشار روزنامهٔ ناهید ۱۸۷
۱۷۰. گزارشی از کنسرت درویش‌خان و طاهرزاده برای جشن روزنامهٔ ناهید ۱۸۸
۱۷۱. اعلان اجرای کنسرت و نمایش فیلم تاج‌گذاری در مدرسهٔ عالی موسیقی ۱۹۰
۱۷۲. اعلان اجرای کنسرت و نمایش به منفعٔ روزنامهٔ ندای قدس ۱۹۰
۱۷۳. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در باغ کلوپ آرامنه ۱۹۱

۱۷۴. اعلان کنسرت علی اکبر شهنازی در باغ کلوپ ارامنه ۱۹۱
۱۷۵. گزارشی از کنسرت علی اکبر شهنازی در باغ کلوپ ارامنه ۱۹۲
۱۷۶. اعلان کنسرت علی اکبر شهنازی برای کمک به مدرسه ارامنه ۱۹۳
۱۷۷. گزارشی از کنسرت علی اکبر شهنازی برای کمک به مدرسه ارامنه ۱۹۳
۱۷۸. مقاله‌ای در مقایسه کنسرت کلوپ موزیکال و کلوپ ارامنه ۱۹۵
۱۷۹. انتشار ادامه تصنیف‌های امیرجاهد در کنسرت علی اکبر شهنازی ۱۹۷
۱۸۰. اعلان برگزاری مجلس یادبود درویش‌خان در مدرسه عالی موسیقی ۲۰۰
۱۸۱. گزارش مجلس یادبود درویش‌خان در مدرسه عالی موسیقی ۲۰۱
۱۸۲. خبر برگزاری چهارمین روز درگذشت درویش‌خان در گراند هتل ۲۰۱
۱۸۳. گزارشی از برگزاری چهارمین روز درگذشت درویش‌خان ۲۰۲
۱۸۴. گزارشی از برگزاری چهارمین روز درگذشت درویش‌خان ۲۰۳
۱۸۵. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۹ دی ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۴
۱۸۶. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۶ دی ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۵
۱۸۷. نوشته‌ای در ستایش نمایش «نیم‌شب» به قلم دکتر محمود افشار ۲۰۵
۱۸۸. برنامه کلوپ موزیکال در ۳ بهمن ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۶
۱۸۹. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۰ بهمن ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۷
۱۹۰. اعلان کنسرت هنرمند مشهور انگلیسی در گراند هتل ۲۰۷
۱۹۱. اعلان اجرای نمایش و کنسرت به منفع مدرسه عالی موسیقی ۲۰۸
۱۹۲. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۴ بهمن ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۸
۱۹۳. اعلان اجرای کنسرت توسط هنرمندان معروف در شفق سرخ ۲۰۹
۱۹۴. برنامه کلوپ موزیکال در اول اسفند ۱۳۰۵ در ستاره ایران ۲۰۹
۱۹۵. اعلان اجرای پانتومیم موزیکال و کنسرت به نفع مدرسه موسیقی ۲۱۰
۱۹۶. برنامه کلوپ موزیکال در ۸ اسفند ۱۳۰۵ در شفق سرخ ۲۱۰
۱۹۷. برنامه نمایش و کنسرت مدرسه عالی موسیقی در گراند هتل ۲۱۱
۱۹۸. اعلان اجرای کنسرت در مدرسه عالی موسیقی به جای کالج آمریکایی ۲۱۱
۱۹۹. گزارشی درباره نمایش و کنسرت مدرسه موسیقی در شفق سرخ ۲۱۲
۲۰۰. گزارشی از نمایش و کنسرت مدرسه موسیقی در روزنامه ستاره ایران ۲۱۲
۲۰۱. گزارشی از نمایش و کنسرت مدرسه موسیقی در روزنامه ایران جوان ۲۱۴

کنسرت در سال ۱۳۰۶

۲۰۲. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۱ فروردین ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۱۶

۲۰۳. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۸ فروردین ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۱۶
۲۰۴. برنامه کلوپ موزیکال در ۴ اردیبهشت ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۱۷
۲۰۵. اعلان کنسرت درباره تئاترهای مهم برای بانوان در مدرسه موسیقی ۲۱۷
۲۰۶. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۱ اردیبهشت ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۱۸
۲۰۷. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۱۸
۲۰۸. اعلان کنسرت تاج اصفهانی در سالن گراند سینما ۲۱۹
۲۰۹. اعلان کنسرت هنرمند انگلیسی برای بانوان در مجمع جوانان ایران ۲۲۰
۲۱۰. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۵ اردیبهشت ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۰
۲۱۱. برنامه کلوپ موزیکال در ۱ خرداد ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۱
۲۱۲. اعلان کنسرت در فضای باز مدرسه عالی موسیقی در شفق سرخ ۲۲۱
۲۱۳. اعلان کنسرت به یاد ایرج میرزا و درویش خان توسط حسن اعتضادی ۲۲۲
۲۱۴. برنامه کلوپ موزیکال در ۸ خرداد ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۲
۲۱۵. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۲ خرداد ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۳
۲۱۶. توضیح درباره کنسرت به یاد ایرج و درویش ۲۲۳
۲۱۷. اعلان اجرای نمایش و کنسرت به مناسبت هفتمین سال روزنامه ناهید ۲۲۴
۲۱۸. اعلان کنسرت حسن اعتضادی به یاد ایرج میرزا و درویش خان ۲۲۴
۲۱۹. تشکر حسن اعتضادی از امیرجاهد به دلیل ساخت اشعار کنسرت ۲۲۵
۲۲۰. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۹ خرداد ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۵
۲۲۱. گزارش نمایش و کنسرت به مناسبت تجدید سال انتشار روزنامه ناهید ۲۲۶
۲۲۲. برنامه کلوپ موزیکال در ۶ شهریور ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۸
۲۲۳. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۳ شهریور ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۲۸
۲۲۴. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۰ شهریور ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۲۹
۲۲۵. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۷ شهریور ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۲۹
۲۲۶. برنامه کلوپ موزیکال در ۳ مهر ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۰
۲۲۷. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۰ مهر ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۳۰
۲۲۸. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۷ مهر ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۱
۲۲۹. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۴ مهر ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۱
۲۳۰. اعلان اجرای کنسرت و نمایش کمدی در گراند هتل ۲۳۲
۲۳۱. برنامه کلوپ موزیکال در ۱ آبان ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۲
۲۳۲. برنامه کلوپ موزیکال در ۸ آبان ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۳

۲۳۳. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۲ آبان ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۳۳
۲۳۴. برنامه کلوپ موزیکال در ۷ آذر ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۳۴
۲۳۵. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۳ آذر ۱۳۰۶ در شفق سرخ ۲۳۴
۲۳۶. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۰ آذر ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۳۵
۲۳۷. اعلان اجرای درام موزیکال توسط مادام سیرانوش در شفق سرخ ۲۳۵
۲۳۸. برنامه نمایش‌های مدرسه عالی موسیقی در سالن جدید مدرسه ۲۳۶
۲۳۹. برنامه کلوپ موزیکال در ۱۱ دی ۱۳۰۶ در ستاره ایران ۲۳۷
۲۴۰. نوشته سعید نفیسی در ستایش نمایش مدرسه عالی موسیقی ۲۳۷
۲۴۱. گزارشی از نمایش مدرسه عالی موسیقی در ستاره ایران ۲۴۰
۲۴۲. گزارشی از کنسرت اسماعیل مه‌رتاش و حسینعلی نکيسا در جامعه بارید ۲۴۱
۲۴۳. اعلان کنسرت موسی معروفی در گراند هتل و کالج مدرسه آمریکایی ۲۴۲
۲۴۴. گزارشی از نمایش مدرسه عالی موسیقی و افراسیاب آزاد ۲۴۳
۲۴۵. اعلان کنسرت موسی معروفی در گراند هتل در روزنامه ایران ۲۴۳
۲۴۶. اعلان کنسرت موسی معروفی در گراند هتل در روزنامه اطلاعات ۲۴۴
۲۴۷. گزارشی از کنسرت موسی معروفی در گراند هتل ۲۴۵
۲۴۸. گزارش کنسرت موسی معروفی و حسینعلی نکيسا در گراند هتل ۲۴۶

کنسرت در سال ۱۳۰۷

۲۴۹. اعلان اجرای نمایش و کنسرت حسن اعتضادی در مدرسه زردشتیان ۲۵۰
۲۵۰. برنامه کلوپ موزیکال در ۲۷ فروردین ۱۳۰۷ در ستاره ایران ۲۵۱
۲۵۱. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل در روزنامه اطلاعات ۲۵۱
۲۵۲. اعلان کنسرت در گراند هتل به مناسبت الغای کاپیتولاسیون ۲۵۲
۲۵۳. اعلان کنسرت در گراند هتل به مناسبت الغای کاپیتولاسیون ۲۵۲
۲۵۴. نوشته پری آقابابف در روزنامه اطلاعات درباره نمایش‌های بانوان ۲۵۳
۲۵۵. گزارش اجرای کنسرت در گراند هتل به مناسبت الغای کاپیتولاسیون ۲۵۳
۲۵۶. اعلان کنسرت تار تنهای علی‌اکبر شهنازی در روزنامه شفق سرخ ۲۵۴
۲۵۷. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در گراند هتل ۲۵۴
۲۵۸. اعلان کنسرت مرتضی نی‌داود در تئاتر پری در روزنامه اطلاعات ۲۵۵
۲۵۹. اعلان کنسرت اقبال‌السلطان در سالن زردشتیان ۲۵۵
۲۶۰. اعلان کنسرت ارکستر خوسیف و مادام پری در تئاتر پری ۲۵۵

۲۶۱. گزارشی کوتاه از کنسرت اقبال‌السلطان در سالن زردشتیان ۲۵۶
۲۶۲. گزارشی کوتاه از کنسرت مرتضی نی‌داود در تئاتر پری ۲۵۷
۲۶۳. گزارشی از کنسرت اقبال‌السلطان در سالن زردشتیان ۲۵۹
۲۶۴. اعلان کنسرت موسی معروفی و قمرالملوک وزیری در گراند هتل ۲۶۰
۲۶۵. اعلان کنسرت مرتضی نی‌داود در سالن زردشتیان ۲۶۱
۲۶۶. اعلان کنسرت مرتضی نی‌داود در سالن زردشتیان ۲۶۱
۲۶۷. اعلان کنسرت کلنل وزیری به نفع مدرسه عالی موسیقی ۲۶۲
۲۶۸. اعلان کنسرت موسی معروفی و قمرالملوک وزیری در سالن گراند هتل ۲۶۲
۲۶۹. اعلان کنسرت جامعه بارید و نمایش «خسرو و شیرین» در سالن زردشتیان ۲۶۳
۲۷۰. گزارشی از کنسرت مرتضی نی‌داود در سالن زردشتیان ۲۶۳
۲۷۱. گزارش کنسرت موسی معروفی و قمرالملوک وزیری در گراند هتل ۲۶۶
۲۷۲. گزارش کنسرت موسی معروفی و قمرالملوک وزیری در گراند هتل ۲۶۷
۲۷۳. اعلان کنسرت حسن اعتضادی در گراند هتل در روزنامه اطلاعات ۲۶۸

کنسرت در سال ۱۳۰۸

۲۷۴. گزارش اجرای اپرت حوری با آواز حیدر رضازاده و پیانوی حسین استوار ۲۶۹
۲۷۵. اعلان تجدید اجرای اپرت حوری در گراند هتل در روزنامه اطلاعات ۲۷۰
۲۷۶. اعلان کنسرت ملوک ضربی و ارکستر زنانه در سالن زردشتیان ۲۷۱
۲۷۷. اعلان اجرای اپرت «خسرو» و کنسرت به منفع زلزله‌زدگان خراسان ۲۷۲
۲۷۸. اعلان اجرای نمایش و کنسرت حسین یگانه در سالن زردشتیان ۲۷۲
۲۷۹. اعلان نمایش و ارکستر به منفع زلزله‌زدگان خراسان در کلوپ ارامنه ۲۷۳
۲۸۰. گزارشی از کنسرت حبیب سماعی در مشهد به نفع زلزله‌زدگان ۲۷۳
۲۸۱. اعلان کنسرت ژ. ژرژ و پری آقابابف در گراند هتل ۲۷۶
۲۸۲. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی در نمایشگاه زرتشتیان ۲۷۷
۲۸۳. اعلان کنسرت ژ. ژرژ و پری آقابابف در گراند هتل ۲۷۸
۲۸۴. اعلان کنسرت ملوک ضربی و مادام ماری در گراند هتل ۲۷۹
۲۸۵. اعلان تجدید اپرت الهه در گراند هتل در روزنامه اطلاعات ۲۷۹
۲۸۶. اعلان کنسرت به یاد درویش‌خان توسط یحیی زربنجه ۲۸۰
۲۸۷. اعلان کنسرت ملوک ضربی و مادام ماری در گراند هتل ۲۸۰
۲۸۸. اعلان اجرای اپرت الهه توسط پری آقابابف در گراند هتل ۲۸۰

۲۸۹. اعلان کنسرت و باله در سالن تئاتر سیروس در روزنامه شفق سرخ ۲۸۱

۲۹۰. اعلان کنسرت روح‌انگیز و هیئت زنانه مدرسه عالی موسیقی ۲۸۱

کنسرت در سال ۱۳۰۹

۲۹۱. اعلان کنسرت روح‌انگیز و هیئت زنانه مدرسه عالی موسیقی ۲۸۲

۲۹۲. اعلان کنسرت به مناسبت سالگرد تاجگذاری رضاشاه در گراند هتل ۲۸۲

۲۹۳. اعلان کنسرت روح‌انگیز و اپرت «هزار و یک مکر» در گراند هتل ۲۸۳

۲۹۴. اعلان کنسرت آقارضا باربد و نمایش کمدی در گراند هتل ۲۸۳

۲۹۵. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در گراند هتل ۲۸۴

۲۹۶. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در گراند هتل ۲۸۴

۲۹۷. اعلان کنسرت ملوک ضربی در گراند هتل ۲۸۵

۲۹۸. اعلان کنسرت عبدالحسین شهنازی در گراند هتل ۲۸۵

۲۹۹. اعلان کنسرت عبدالحسین شهنازی در گراند هتل ۲۸۶

۳۰۰. گزارشی از اجرای اپرت «لیلی و مجنون» در سالن سینما سپه ۲۸۶

۳۰۱. اعلان اجرای نمایش و کنسرت در مدرسه عالی موسیقی ۲۸۸

۳۰۲. گزارشی از اجرای نمایش و کنسرت در مدرسه عالی موسیقی ۲۸۸

۳۰۳. اعلان اجرای اپرت عدالت در گراند هتل توسط جامعه باربد ۲۹۰

۳۰۴. گزارشی از اجرای اپرت حوری با آواز رضازاده و پیانوی استوار ۲۹۰

۳۰۵. گزارشی از اجرای اپرت عدالت در گراند هتل ۲۹۲

۳۰۶. اعلان کنسرت ملوک ضربی در گراند هتل ۲۹۵

۳۰۷. اعلان تعویق کنسرت ملوک ضربی در گراند هتل ۲۹۶

۳۰۸. اعلان کنسرت و نمایش کمدی در مدرسه عالی موسیقی ۲۹۷

۳۰۹. اعلان کنسرت ملوک ضربی در گراند هتل ۲۹۷

۳۱۰. اعلان کنسرت کلنل وزیری و روح‌انگیز در گراند هتل ۲۹۸

۳۱۱. اعلان کنسرت و تار سلوی وزیری در گراند هتل ۲۹۸

۳۱۲. اعلان اجرای اپرت «خسرو و شیرین» با حضور ملوک ضربی ۲۹۹

کنسرت در سال ۱۳۱۰

۳۱۳. اعلان کنسرت میرزا علی‌خان فرازی در سالن مدرسه ستاره اصفهان ۲۹۹

۳۱۴. اعلان اجرای نمایش و کنسرت حسین‌خان اسمعیل‌زاده ۳۰۰

۳۱۵. اعلان کنسرت حسین خان اسمعیل زاده در روزنامه اطلاعات ۳۰۰
۳۱۶. اعلان اجرای اپرت «شوهر بدگمان» توسط مدرسه عالی موسیقی ۳۰۱
۳۱۷. اعلان کنسرت حسین خان اسمعیل زاده به یاد آقا حسینقلی و درویش ۳۰۱
۳۱۸. اعلان کنسرت حسین خان اسمعیل زاده به یاد آقا حسینقلی و درویش ۳۰۱
۳۱۹. گزارشی از کنسرت حسین خان اسمعیل زاده و رضاقلی میرزا ظلی ۳۰۲
۳۲۰. اعلان اپرت «خسرو و شیرین» با حضور ملوک ضربابی ۳۰۳
۳۲۱. اعلان کنسرت ملوک ضربابی و ابوالحسن صبا ۳۰۳
۳۲۲. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود ۳۰۴
۳۲۳. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود ۳۰۴
۳۲۴. گزارشی از کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود ۳۰۵
۳۲۵. اعلان کنسرت جامعه بارید در باغ سهم الدوله ۳۰۶
۳۲۶. اعلان کنسرت تاج اصفهانی در سینمای شاهپور اصفهان ۳۰۶
۳۲۷. اعلان اجرای نمایش و کنسرت تاج اصفهانی به منفعه روزنامه اخگر ۳۰۷
۳۲۸. اعلان کنسرت ملوک ضربابی و سایر هنرمندان جامعه بارید ۳۰۸
۳۲۹. اعلان کنسرت ایران الدوله هلم و غلامحسین سالاری در سالن سینما سپه ۳۰۸
۳۳۰. اعلان اجرای اپرت با حضور ملوک ضربابی و پری آقاباب ۳۰۹
۳۳۱. اعلان کنسرت روح انگیز در سالن سینما سپه ۳۰۹
۳۳۲. گزارشی از اجرای اپرت «لیلی و مجنون» توسط جامعه بارید ۳۱۰
۳۳۳. گزارشی از کنسرت روح انگیز و روح الله خالقی در سالن سینما سپه ۳۱۱
۳۳۴. اعلان کنسرت حسین خان اسماعیل زاده در روزنامه اطلاعات ۳۱۳
۳۳۵. اعلان کنسرت اولین بانوی پیانونواز ایران در روزنامه اطلاعات ۳۱۳
۳۳۶. اعلان کنسرت روح انگیز و ظلی در سالن سینما سپه ۳۱۴
۳۳۷. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در سالن لاله زار قزوین ۳۱۴
۳۳۸. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در سالن لاله زار قزوین ۳۱۵
۳۳۹. اعلان کنسرت سید جواد بدیع زاده در روزنامه اطلاعات ۳۱۵
۳۴۰. اعلان اجرای اپرت «گل های حرم» در سالن زردشتیان ۳۱۶
۳۴۱. اعلان کنسرت ملوک ضربابی در سالن پلازا ۳۱۶
۳۴۲. اعلان اپرت با آهنگسازی «علی اکبر شهنازی» و آواز ظلی ۳۱۷
۳۴۳. اعلان کنسرت سید جواد بدیع زاده در روزنامه اطلاعات ۳۱۸

۳۴۴. اعلان کنسرت سید جواد بدیع‌زاده در سالن سینما سپه ۳۱۸
۳۴۵. اعلان اپرت لیلی و مجنون با آواز رضاقلی میرزا ظلی ۳۱۹
۳۴۶. اعلان کنسرت سید جواد بدیع‌زاده در سالن سینما سپه ۳۱۹
۳۴۷. اعلان کنسرت ملوک ضربی و پری آقاباف در سالن سینما سپه ۳۱۹
۳۴۸. اعلان اجرای اپرت با آواز ظلی در نمایشگاه زردشتیان ۳۲۰
۳۴۹. اعلان کنسرت ش. غفاری در گراند هتل ۳۲۰
۳۵۰. اعلان کنسرت رضاقلی میرزا ظلی در سالن سینما سپه ۳۲۱
۳۵۱. گزارشی از کنسرت ملوک ضربی و اسماعیل مهرتاش ۳۲۱
۳۵۲. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود ۳۲۳

کنسرت در سال ۱۳۱۱

۳۵۳. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود ۳۲۳
۳۵۴. اعلان کنسرت سید جواد بدیع‌زاده در گراند هتل ۳۲۴
۳۵۵. اعلان کنسرت روح‌انگیز و یگانه در سالن زردشتیان ۳۲۴
۳۵۶. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود در سینما پالاس ۳۲۵
۳۵۷. اعلان کنسرت علی‌اکبر شهنازی و اعضای مدرسه موسیقی شهنازی ۳۲۵
۳۵۸. اعلان کنسرت ملوک ضربی و ابوالحسن صبا در سالن سینما پالاس ۳۲۶
۳۵۹. گزارشی از کنسرت علی‌اکبر شهنازی و ظلی در سالن سینما سپه ۳۲۶
۳۶۰. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود ۳۲۷
۳۶۱. اعلان کنسرت روح‌انگیز و عبدالعلی وزیری در سالن زردشتیان ۳۲۸
۳۶۲. گزارش کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود ۳۲۸
۳۶۳. اعلان اجرای اپرت «خسرو و شیرین» با شرکت ملوک ضربی ۳۲۹
۳۶۴. اعلان کنسرت حسین استوار و ظلی در سالن سینما پالاس ۳۳۰
۳۶۵. اعلان کنسرت حسین استوار و ظلی در سالن سینما پالاس ۳۳۰
۳۶۶. اعلان نمایش و کنسرت روح‌انگیز در سالن استودیو درام کرمانشاهی ۳۳۱
۳۶۷. اعلان کنسرت حسین استوار و ظلی در سالن سینما پالاس ۳۳۱
۳۶۸. اعلان نمایش و کنسرت ملوک ضربی در سالن تابلستان جامعه باربد ۳۳۲
۳۶۹. اعلان اجرای اپرت با شرکت روح‌انگیز و ظلی در نمایشگاه تهران ۳۳۲
۳۷۰. اعلان نمایش و کنسرت با شرکت ملوک ضربی و ادیب خوانساری ۳۳۳
۳۷۱. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری به منفعت سیل‌زدگان در قزوین ۳۳۳

۳۷۲. اعلان کنسرت علی اکبر شهنازی و نوربانی در گراند هتل ۳۳۴
۳۷۳. اعلان اجرای اپرت «نارنج مفقود» با آواز ظلی در نمایشگاه تهران ۳۳۴
۳۷۴. اعلان اجرای اپرت «آذرمدخت» با آواز ظلی در نمایشگاه تهران ۳۳۵
۳۷۵. اعلان اجرای نمایش و کنسرت توسط جامعهٔ باربد ۳۳۵
۳۷۶. اعلان اجرای اپرت «افسون عشق» و تار علی اکبر شهنازی ۳۳۶
۳۷۷. اعلان اجرای هیئت ارکستر کافهٔ نادر با آواز خانم (ط. ز) ۳۳۶
۳۷۸. اعلان نمایش و کنسرت ظلی در سالن سینما سپه ۳۳۶
۳۷۹. اعلان اجرای اپرت «صلاح الدین ایوبی» با آواز ظلی در سینما سپه ۳۳۷
۳۸۰. اعلان اجرای اپرت «امیرارسلان رومی» با آواز ظلی ۳۳۷
۳۸۱. اعلان اجرای موسیقی در رستوران رنسانس به مدیریت ابراهیم منصوری ۳۳۸
۳۸۲. اعلان کنسرت ملوک ضربایی و ادیب خوانساری ۳۳۸
۳۸۳. اعلان کنسرت کلنل وزیری به منفعت شیر و خورشید سرخ بانوان ۳۳۸
۳۸۴. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود در سالن نکویی ۳۳۹

کنسرت در سال ۱۳۱۲

۳۸۵. اعلان اجرای اپرت «امیرارسلان رومی» با آواز ظلی ۳۴۰
۳۸۶. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود در سینما تئاتر جهان ۳۴۰
۳۸۷. اعلان ارکستر کافهٔ نادر به مدیریت حسینقلی طاطایی ۳۴۱
۳۸۸. اعلان کنسرت حسین استوار و ابوالحسن صبا در کلوب آرامنه ۳۴۱
۳۸۹. اعلان کنسرت مدرسهٔ موسیقی شهنازی و روح انگیز در سالن سینما سپه ۳۴۲
۳۹۰. اعلان کنسرت حسین خان اسماعیل زاده و روح بخش در کافهٔ ایران ۳۴۲
۳۹۱. اعلان کنسرت حسین خان اسماعیل زاده و خانم لازاری در مهمانخانهٔ ایران ۳۴۲
۳۹۲. اعلان کنسرت ملوک ضربایی در روزنامهٔ اطلاعات ۳۴۳
۳۹۳. اعلان کنسرت روح انگیز در نمایشگاه مرکزی در روزنامهٔ کوشش ۳۴۳
۳۹۴. اعلان کنسرت روح انگیز در نمایشگاه مرکزی در روزنامهٔ کوشش ۳۴۴
۳۹۵. اعلان کنسرت طاطایی و ایران الدولهٔ هلن در گراند هتل ۳۴۴
۳۹۶. اعلان کنسرت ملوک ضربایی در سالن نکویی ۳۴۴
۳۹۷. اعلان کنسرت ملوک ضربایی به افتخار محمود ظهیرالدینی ۳۴۵
۳۹۸. اعلان کنسرت ملوک ضربایی و مرتضی محجوبی در سالن نکویی ۳۴۵
۳۹۹. اعلان کنسرت حسین خان اسماعیل زاده در گراند هتل ۳۴۶

۴۰۰. اعلان تبدیل زمان سومین شب کنسرت حسین خان اسماعیل زاده ۳۴۶
۴۰۱. گزارشی از کنسرت روزا پادما گریان در سینما پالاس ۳۴۷
۴۰۲. اعلان کنسرت خانم روزا پادما گریان و خانم خارا طیان ۳۴۸
۴۰۳. اعلان کنسرت روح انگیز و میرزا باقر نورین در گراند هتل ۳۴۸
۴۰۴. اعلان کنسرت نیر اعظم رومی در گراند هتل ۳۴۹
۴۰۵. اعلان اجرای اپرت «فرشته» با آهنگ های امیر جاهد در سالن نکوئی ۳۴۹
۴۰۶. اعلان کنسرت روح انگیز در گراند هتل ۳۵۰

کنسرت در سال ۱۳۱۳

۴۰۷. گزارش کوتاهی از اجرای اپرای پروانه در سالن نکوئی ۳۵۰
۴۰۸. اعلان کنسرت روح انگیز و برادران معارفی در روزنامه اطلاعات ۳۵۱
۴۰۹. اعلان کنسرت جامعه باربد به افتخار فضل الله بایگان ۳۵۲
۴۱۰. گزارشی از کنسرت جامعه باربد به افتخار فضل الله بایگان ۳۵۲
۴۱۱. اعلان تعویق کنسرت حسین یاحقی ۳۵۶
۴۱۲. اعلان کنسرت روح انگیز و برادران معارفی ۳۵۷
۴۱۳. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی داود ۳۵۷
۴۱۴. اعلان کنسرت طاطایی و روح انگیز در روزنامه اطلاعات ۳۵۷
۴۱۵. اعلان کنسرت برادران معارفی در اصفهان ۳۵۸
۴۱۶. اعلان کنسرت ملوک ضرابی، مرتضی محجوبی و هایک کاراکاش ۳۵۹
۴۱۷. اعلان کنسرت برادران معارفی در اصفهان به نفع پرورشگاه ایتام ۳۵۹
۴۱۸. گزارشی از کنسرت برادران معارفی در اصفهان ۳۶۰
۴۱۹. اعلان کنسرت منصور معارفی در روزنامه شفق سرخ ۳۶۲
۴۲۰. اعلان کنسرت ابوالحسن اقبال آذر به منفعت روزنامه شاهین ۳۶۲

کنسرت در سال ۱۳۱۴

۴۲۱. انتشار عکس اعضای هیئت ارکستر بلدیه در روزنامه اطلاعات ۳۶۳
۴۲۲. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و ابراهیم منصوری در سالن نکوئی ۳۶۴
۴۲۳. اعلان اجرای نمایش به همراه آواز روح انگیز در نمایشگاه تهران ۳۶۴

کنسرت در سال ۱۳۱۵

۴۲۴. اعلان اجرای نمایش به همراه آواز روح انگیز در سالن سیرک ۳۶۵
۴۲۵. اعلان اجرای نمایش به همراه آواز روح انگیز و اسماعیل کمالی ۳۶۵

۴۲۶. اعلان کنسرت فریدون فرزانه و پری آقاباف ۳۶۶
۴۲۷. گزارشی از دومین کنسرت دانش‌آموزان هنرستان موسیقی ۳۶۶
۴۲۸. اعلان کنسرت ملوک ضربی در سالن سیرک ۳۶۷
۴۲۹. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری، صبا و کاموسی در سالن سینما تهران ۳۶۷
۴۳۰. اعلان کنسرت ایران‌الدوله هلن در سالن سینما تهران ۳۶۸
۴۳۱. اعلان کنسرت ایران‌الدوله هلن در سالن سینما تهران ۳۶۸
۴۳۲. اعلان کنسرت روح‌انگیز و اسماعیل کمالی در کافه قصرشیرین ۳۶۹
۴۳۳. اعلان اجرای نمایش و کنسرت ملوک ضربی ۳۶۹

کنسرت در سال ۱۳۱۶

۴۳۴. اعلان کنسرت روح‌انگیز و اسماعیل کمالی در کافه قصرشیرین ۳۶۹
۴۳۵. اعلان کنسرت روح‌انگیز در کافه جمشید ۳۷۰

کنسرت در سال ۱۳۱۷

۴۳۶. اعلان کنسرت ابوالحسن صبا و پری آقاباف در سالن سیرک ۳۷۰
۴۳۷. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود ۳۷۰
۴۳۸. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و برادران نی‌داود در سالن سیرک ۳۷۱

کنسرت در سال ۱۳۱۸

۴۳۹. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در کافه قصرشیرین ۳۷۱
۴۴۰. اعلان کنسرت استادان موسیقی چکوسلوواکی در سالن کالج البرز ۳۷۲
۴۴۱. اعلان کنسرت استادان موسیقی چکوسلوواکی در سالن کالج البرز ۳۷۲
۴۴۲. گزارشی از کنسرت استادان موسیقی چکوسلوواکی در سالن کالج البرز ۳۷۴
۴۴۳. گزارشی از کنسرت کارل یان زوبک در سالن مهمانخانه تهران ۳۷۵
۴۴۴. اعلان کنسرت کارل یان زوبک و لئون شیمکوویچ در سالن مهمانخانه تهران ۳۷۶
۴۴۵. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در کافه قصرشیرین ۳۷۶

کنسرت در سال ۱۳۱۹

۴۴۶. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و اسماعیل کمالی در کافه نادر ۳۷۷

کنسرت در سال ۱۳۲۰

۴۴۷. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری، طاطایی و کمالی در کافه شمشاد ۳۷۷
۴۴۸. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و هایک نومیان در سینما تهران ۳۷۸

کنسرت در سال ۱۳۲۱

۴۴۹. گزارشی از کنسرت ملوک ضرابی، صبا و مهر تاش ۳۷۸
 ۴۵۰. اعلان کنسرت ثریا قاجار در کافه رستوران شمشاد ۳۷۹

کنسرت در سال ۱۳۲۲

۴۵۱. گزارشی از کنسرت هنرپیشگان شوروی در سالن سینما تهران ۳۸۰
 ۴۵۲. اعلان کنسرت آدام کاپوشینسکی در مهمانخانه البرز ۳۸۱
 ۴۵۳. اعلان کنسرت آدام کاپوشینسکی در کافه میامی ۳۸۱
 ۴۵۴. اعلان کنسرت بزرگ شرقی در کافه میامی ۳۸۲
 ۴۵۵. اعلان کنسرت هنرپیشگان تئاتر مسکو به نفع آسیب دیدگان شوروی ۳۸۲

کنسرت در سال ۱۳۲۳

۴۵۶. اعلان کنسرت به منفعت تشکیلات کارگران و روزنامه فروش شیراز ۳۸۳
 ۴۵۷. اعلان کنسرت لئون کنیپر در سالن سینما تهران ۳۸۳
 ۴۵۸. اعلان کنسرت روح انگیز در تماشاخانه هنر ۳۸۴
 ۴۵۹. اعلان کنسرت لئون کنیپر در سینما تئاتر فرهنگ ۳۸۴
 ۴۶۰. اعلان کنسرت جمعی از استادان در سالن سینما تهران ۳۸۴
 ۴۶۱. اعلان کنسرت روح انگیز در سالن تابستانی تماشاخانه گهر ۳۸۵
 ۴۶۲. اعلان کنسرت روح انگیز در سالن تابستانی تماشاخانه گهر ۳۸۵
 ۴۶۳. اعلان کنسرت روح انگیز در کافه بیژن در روزنامه اطلاعات ۳۸۶
 ۴۶۴. اعلان کنسرت به یادبود حسین سنجری در تماشاخانه تهران ۳۸۶
 ۴۶۵. اعلان کنسرت ارکستر سمفونی تهران در سالن دبیرستان البرز ۳۸۷
 ۴۶۶. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در تماشاخانه تهران ۳۸۷
 ۴۶۷. اعلان کنسرت بزرگ قفقازی به منفعت خیریه در سالن سینمای نو ۳۸۸
 ۴۶۸. اعلان سومین کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۳۸۸
 ۴۶۹. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در تماشاخانه تهران ۳۸۸
 ۴۷۰. اعلان نمایش و کنسرت در سالن کلوپ مرکزی حزب توده ۳۸۹

کنسرت در سال ۱۳۲۴

۴۷۱. اعلان کنسرت ملوک ضرابی و مرتضی محجوبی در تماشاخانه تهران ۳۸۹
 ۴۷۲. اعلان کنسرت عبدالعلی وزیری و اعضای انجمن موسیقی ملی ۳۸۹

۴۷۳. اعلان نمایش و کنسرت در سالن حزب توده در روزنامهٔ ظفر ۳۹۰
۴۷۴. اعلان کنسرت روح‌انگیز در کافهٔ جمشید در روزنامهٔ اطلاعات ۳۹۰
۴۷۵. اعلان کنسرت در کلوپ مرکزی حزب توده ۳۹۱
۴۷۶. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در کافهٔ نایس ۳۹۱
۴۷۷. اعلان کنسرت ادیب خوانساری به یاد عارف در جامعهٔ بارید ۳۹۱
۴۷۸. اعلان کنسرت ویک گریگوریان در کلوپ ارامنه ۳۹۲
۴۷۹. اعلان کنسرت ارکستر سمفونی تهران در سالن دبیرستان البرز ۳۹۲
۴۸۰. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری در کافهٔ نایس ۳۹۳
۴۸۱. اعلان کنسرت ملوک ضرابی در تماشاخانهٔ تهران ۳۹۳
۴۸۲. گزارشی از کنسرت ملوک ضرابی در تماشاخانهٔ تهران ۳۹۳
۴۸۳. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در سالن دبیرستان البرز ۳۹۵
۴۸۴. گزارشی از کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامهٔ اطلاعات ۳۹۵
۴۸۵. اعلان کنسرت قمرالملوک وزیری و اسماعیل کمالی در کافهٔ طوطی ۳۹۶
۴۸۶. اعلان کنسرت ملوک ضرابی و ابوالحسن صبا برای تقدیر از معز دیوان فکری ۳۹۶
۴۸۷. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در سالن دبستان فیروزکوهی ۳۹۷

کنسرت در سال ۱۳۲۵

۴۸۸. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در کلوپ ارامنه ۳۹۷
۴۸۹. اعلان کنسرت سمفونیک در سالن حزب توده ۳۹۸
۴۹۰. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک هنرستان عالی موسیقی به رهبری خوستیف ۳۹۸
۴۹۱. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در باشگاه افسران ۳۹۹
۴۹۲. گزارشی از کنسرت ارکستر سمفونیک هنرستان عالی موسیقی ۳۹۹
۴۹۳. اعلان تعویق شب‌نشینی انجمن موسیقی ملی در روزنامهٔ اطلاعات ۴۰۰
۴۹۴. اعلان کنسرت ملوک ضرابی به منفعٔ روزنامهٔ آرزو ۴۰۱
۴۹۵. اعلان کنسرت اعضای جامعهٔ بارید در روزنامهٔ اطلاعات ۴۰۱
۴۹۶. اعلان کنسرت، سیرک و بالت در کانون کارگران ۴۰۲
۴۹۷. اعلان کنسرت هنرپیشگان شوروی در خانهٔ فرهنگ ۴۰۲
۴۹۸. اعلان سخنرانی و کنسرت دربارهٔ کورساکف ۴۰۲
۴۹۹. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در سالن دبیرستان نوربخش ۴۰۳
۵۰۰. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در سالن سینما کریستال ۴۰۳

کنسرت در سال ۱۳۲۶

۵۰۱. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در سالن دبیرستان نوربخش ۴۰۴
۵۰۲. اعلان اجرای اپرت «خسرو و شیرین» با حضور ملوک ضرابی ۴۰۴
۵۰۳. اعلان کنسرت عبدالعلی وزیری در روزنامه اطلاعات ۴۰۴
۵۰۴. اعلان کنسرت آدام کاپوشینسکی در سالن دبیرستان نوربخش ۴۰۵
۵۰۵. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۴۰۵
۵۰۶. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۴۰۵
۵۰۷. اعلان کنسرت غلامحسین بنان و عزت روحبخش در انجمن موسیقی ملی ۴۰۶
۵۰۸. اعلان کنسرت نوری گیتی مهر در سالن سینما رکس ۴۰۶
۵۰۹. اعلان کنسرت مجید وفادار در سالن زمستانی هتل پالاس ۴۰۶
۵۱۰. اعلان کنسرت غلامحسین بنان و عزت روحبخش در انجمن موسیقی ملی ۴۰۷
۵۱۱. اعلان کنسرت مهدی خالدي و علی زاهدی در تماشاخانه تهران ۴۰۷
۵۱۲. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۴۰۷
۵۱۳. اعلان کنسرت های فصل زمستان انجمن موسیقی ملی ۴۰۸
۵۱۴. اعلان کنسرت بنان، روحبخش و مرتضی محجوبی ۴۰۸
۵۱۵. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی به نفع اطفال یتیم ۴۰۸
۵۱۶. اعلان کنسرت غلامحسین بنان و عزت روحبخش در انجمن موسیقی ملی ۴۰۹
۵۱۷. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۴۰۹
۵۱۸. اعلان کنسرت آدام کاپوشینسکی در سالن موزه ایران باستان ۴۰۹
۵۱۹. اعلان کنسرت ادیب خوانساری و مرتضی محجوبی در انجمن موسیقی ملی ۴۱۰
۵۲۰. اعلان کنسرت جواد معروفی در سینما متروپل ۴۱۰
۵۲۱. اعلان کنسرت حمید قنبری و مهندس عاشورپور در هتل پالاس ۴۱۱
۵۲۲. اعلان کنسرت جواد معروفی و ابوالحسن صبا در سینما متروپل ۴۱۱
۵۲۳. اعلان کنسرت قوامی، وفادار و تاکستانی در انجمن موسیقی ملی ۴۱۲

کنسرت در سال ۱۳۲۷

۵۲۴. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در روزنامه اطلاعات ۴۱۲
۵۲۵. اعلان کنسرت انجمن موسیقی ملی در سالن سینما رکس ۴۱۳
۵۲۶. اعلان کنسرت روح انگیز در کلوپ سینا در روزنامه اطلاعات ۴۱۳
۵۲۷. اعلان کنسرت ملوک ضرابی به نفع پرورشگاه جمعیت خیریه بانوان ۴۱۴

۵۲۸. اعلان کنسرت در باغ انجمن فرهنگی ایران و انگلیس ۴۱۴
۵۲۹. اعلان کنسرت غلامحسین بنان و ملکه حکمت‌شعار در انجمن موسیقی ملی ۴۱۴
۵۳۰. اعلان کنسرت ملوک ضربی در جامعهٔ باربد ۴۱۵
۵۳۱. اعلان کنسرت ملوک ضربی برای افتتاح محل زمستانی تماشاخانهٔ تهران ۴۱۵
۵۳۲. اعلان کنسرت دلکش و مجید وفادار به نفع روزنامهٔ جبهه در هتل پالاس ۴۱۶
۵۳۳. اعلان کنسرت انجمن فرهنگی ارامنه در سالن سینما اطلس ۴۱۶
۵۳۴. اعلان کنسرت هنرمندان ترکیه در سالن دبیرستان نوربخش ۴۱۷
۵۳۵. اعلان کنسرت پروانه در کافهٔ شهلا در روزنامهٔ اطلاعات ۴۱۷
۵۳۶. اعلان کنسرت نوری گیتی‌مهر در تالار فرهنگ ۴۱۸
۵۳۷. اعلان کنسرت کولت فرانس در سالن دبیرستان نوربخش ۴۱۸
۵۳۸. اعلان کنسرت ارکستر سمفونیک تهران در تالار فرهنگ ۴۱۹
۵۳۹. اعلان کنسرت کولت فرانس در سالن جمعیت دوستداران فرهنگ فرانسه ۴۱۹
۵۴۰. اعلان کنسرت محمد قراب در سالن جامعهٔ باربد ۴۲۰

کنسرت در سال ۱۳۲۸

۵۴۱. اعلان کنسرت عبدالعلی وزیری در باغ کافهٔ شهرداری ۴۲۰
۵۴۲. اعلان کنسرت جواد معروفی و ملکه حکمت‌شعار در سالن سینما رکس ۴۲۰
۵۴۳. اعلان کنسرت ملکه حکمت‌شعار در جامعهٔ باربد ۴۲۱

کنسرت در سال ۱۳۲۹

۵۴۴. اعلان کنسرت دلکش در باغ هتل رکس ۴۲۱
۵۴۵. اعلان کنسرت حسین یاحقی و اساتید موسیقی در سینما پارک ۴۲۲
۵۴۶. اعلان کنسرت حسین یاحقی و اساتید موسیقی در سینما پارک ۴۲۲
۵۴۷. اعلان اجرای اپرت در جامعهٔ باربد با حضور ملکه حکمت‌شعار و شهیدی ۴۲۳
۵۴۸. گزارشی از کنسرت امیرحسین شیروانی در سالن هنرستان موسیقی ملی ۴۲۳
۵۴۹. گزارشی از کنسرت رافی پتروسیان در تالار بزرگ فرهنگ ۴۲۴
۵۵۰. گزارش کوتاهی از کنسرت رافی پتروسیان ۴۲۴
۵۵۱. اعلان کنسرت بهرام سیر در سینما متروپل ۴۲۵
۵۵۲. اعلان کنسرت اولین باغچه‌بان در تالار فرهنگ ۴۲۵
۵۵۳. اعلان تعویق کنسرت غلامحسین بنان در روزنامهٔ اطلاعات ۴۲۵

کنسرت در سال ۱۳۳۰

۴۲۶	 اعلان کنسرت عبدالوهاب شهیدی در جامعهٔ بارید
۴۲۶	 اعلان کنسرت بانو نوا در سینما پارک
۴۲۷	 اعلان کنسرت ملوک ضربی در سالن جامعهٔ بارید
۴۲۷	 اعلان کنسرت ملوک ضربی در سالن جامعهٔ بارید
۴۲۸	 اعلان کنسرت فرح پناهی و عزیزالله پناهی در باشگاه آرامنه
۴۲۸	 اعلان کنسرت قاسم جیلی در سالن سینما رکس
۴۲۹	 منتخب تصاویری از اخبار کنسرت‌ها
۵۱۹	 نمایه

مقدمه

به اجرای موسیقی به صورت فردی یا گروهی در حضور جمع کنسرت گفته می‌شود. اگرچه اجرای موسیقی در حضور جمع در ایران پیشینه در دربار شاهان، مجالس سماع عارفان، مراسم تعزیه‌خوانی و محافل جشن و سرور^۱ دارد، کنسرت به مفهوم جدید جزو پدیده‌هایی است که از غرب به ایران راه یافته و رایج شده است.

سابقه اجرای کنسرت — همانند آنچه در غرب مرسوم است — توسط موسیقی‌دانان ایرانی به سفر آقاحسینقلی و همراهانش به پاریس و استانبول در سال ۱۲۸۶ خورشیدی بازمی‌گردد. این نوازندگان که برای ضبط صفحات گرامافون به پاریس رفته بودند، به خواهش هنرمندان فرانسوی کنسرتی بدون خواننده و با اجرای چند آهنگ ضربی در دستگاه ماهر اجرا کردند که بسیار مورد توجه و تحسین قرار گرفت.^۲

آن‌ها در بازگشت از سفر پاریس و در هنگام توقف در استانبول به تشویق ارفع‌الدوله وزیر مختار ایران در عثمانی، کنسرتی نیز در سفارت ایران به اجرا درآوردند.^۳ گذشته از این تجربه کوتاه برون‌مرزی، اشاعه و ترویج اجرای کنسرت در ایران به طور گسترده و عام مرهون انقلاب مشروطیت است. انقلاب مشروطه به عنوان نخستین خیزش اجتماعی مردمی برای دستیابی به عدالت و آزادی، تأثیری شگرف بر شئون اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و هنری ایران بر جا گذارد و جامعه جدیدی را پایه‌گذاری کرد. علاوه بر ایجاد ادبیات مشروطیت، چاپ گسترده مطبوعات، تأسیس احزاب و شکل‌گیری اجتماعات، اجرای کنسرت نیز یکی از دستاوردهای مهم انقلاب مشروطه محسوب می‌شود.

۱. اجرای موسیقی توسط خوانندگان و نوازندگان دوره‌گرد یا مطرب‌های روحوضی در عروسی‌ها، ختنه‌سوران‌ها و نظایر آن مقصود است.

۲. تاریخ موسیقی ایران، حسن مشحون، نشر سیمرغ و نشر فاخته، ۱۳۷۳، ج ۲، ص ۵۷۷؛ سرگذشت موسیقی ایران، روح‌الله خالقی، انتشارات صفی‌علی‌شاه، ۱۳۳۳، ج ۱، ص ۱۳۴.

۳. سرگذشت موسیقی ایران، ج ۱، ص ۱۳۴.

بین انقلاب مشروطه و کنسرت، خدمات متقابلی برقرار است. بدین معنی که مشروطیت از یک سو موجب ترویج کنسرت در ایران شد^۴ و به دنبال آن با شکوفا ساختن قریحه و استعداد موسیقی‌دانان متعهدی چون درویش‌خان و عارف، بسترها و زمینه‌های لازم برای فعالیت‌های هنری آنان را فراهم آورد و از سوی دیگر کنسرت نیز در خدمت اهداف سیاسی و اجتماعی درآمد و به یکی مؤثرترین ابزارهای اشاعه آرمان‌های آزادی‌خواهی تبدیل شد. بر همین اساس، سخن گزافی نخواهد بود اگر کنسرت را زبان گویای انقلاب مشروطه بدانیم.

نخستین کنسرت اجرا شده در ایران پس از پیروزی انقلاب مشروطیت، کنسرت جشن نصرت ملی بود که با اهداف سیاسی و اجتماعی با حضور عارف و درویش‌خان^۵ و تعدادی از نوازندگان عضو انجمن اخوت به مناسبت برکناری محمدعلی‌شاه از سلطنت و به منظور کمک به بازماندگان مجاهدین مشروطه در ویرانه‌های انجمن اخوت (حیات منزل ظهیرالدوله) اجرا شد و پس از این برنامه، نمایش‌های دیگری شامل تئاتر و کنسرت توسط این انجمن با مشارکت عارف و درویش‌خان به روی صحنه رفت که از آن میان می‌توان به کنسرت به نفع حریق‌زدگان بازار تهران اشاره کرد.

عارف و درویش‌خان که در سال‌های آغازین مشروطیت با حمایت انجمن اخوت و حزب دموکرات^۶ به اجرای کنسرت می‌پرداختند مهم‌ترین پیشگامان اجرای کنسرت در ایران محسوب می‌شوند. این دو هنرمند ارزنده در یک بازه زمانی پانزده‌ساله، از پیروزی انقلاب مشروطه در سال ۱۲۸۸ تا انقراض سلطنت قاجاریه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی، بنیان اصلی برگزاری کنسرت با اهداف سیاسی، اجتماعی و خیریه در ایران به شمار می‌روند.

۴. در اثبات این نظر همین بس که نخستین کنسرت در ایران، حدود ۳۸ سال پیش از انقلاب مشروطه به اجرا درآمد ولی هیچ‌گاه موجب ترویج آن در کشور نشد. (خبر شماره ۱)

شایان ذکر است که از دیگر خدمات انقلاب مشروطه به موسیقی — علاوه بر ترویج کنسرت — این بود که حتی القاب موسیقی‌دانان را نیز تغییر داد و به آنان حرمت و اعتبار بخشید. برای نمونه، به‌طوری‌که از بررسی اعلان کنسرت‌های به چاپ رسیده در مطبوعات پس از مشروطیت برمی‌آید، به جای عبارت «عمله طرب» که عنوان عمومی تمام اهالی موسیقی بود، از آنان با تعبیری چون «دانشمندان فن»، «اساتید فن»، «اساتید فن موسیقی»، «علمای متخصص موسیقی»، «اساتید محترم»، «متخصصین فن» و «اساتید درجه اول» یاد شده است. (خبرهای ۱۲، ۱۸، ۲۱، ۲۲، ۲۵، ۳۳، ۳۴، ۵۰، ۱۴۱، ۱۶۸، ۲۴۸، ۲۹۴، ۳۰۴، ۵۴۵)

۵. این کنسرت به مدت سه شب برگزار شد که اطلاعات چندانی درباره چگونگی آن موجود نیست. همچنین تاکنون قریبه‌ای مبنی بر همکاری عارف و درویش‌خان با یکدیگر در این کنسرت‌ها به دست نیامده است.

۶. حزب دموکرات در صدر مشروطه با برپایی کنسرت‌هایی با حضور عارف و درویش‌خان، همچون گاردن پارتی پارک امین‌الدوله به دنبال اشاعه و ترویج مقاصد حزبی و سیاسی خود بود و این تجربه چند دهه بعد توسط حزب توده به منظور جذب هوادار و ترویج مسلک حزبی به کار گرفته شد.

البته ذکر این نکته نیز ضروری است که در این دوره، کنسرت‌هایی نیز به‌طور پراکنده توسط هنرمندان ارمنی، قفقازی و اروپایی با اهداف هنری یا سرگرم‌کنندگی صرف، به‌طور مستقل و یا همراه با نمایش‌نامه و اپرت به اجرا درآمده است.

پس از درگذشت زودرس درویش‌خان و انزوای عارف در همدان، از اوایل دوره پهلوی روند اجرای کنسرت با تأسیس نهادهایی چون مدرسه عالی موسیقی و کلوپ موزیکال توسط کلنل علی‌نقی وزیری و تأسیس جامعه باربد توسط اسماعیل مهرتاش وارد مرحله جدیدی شد و در اوایل دوره پهلوی دوم نیز با تأسیس انجمن موسیقی ملی و معرفی چهره‌های جدید، کنسرت به عنوان یکی از مهم‌ترین نمادهای شاخص توسعه فرهنگی جامعه^۶ به ارتباط با مردم و پویایی خود ادامه داد که این ارتباط از آن زمان تاکنون همچنان تداوم یافته است.

کتاب حاضر دربرگیرنده اخبار مربوط به اجرای کنسرت در ایران از قدیمی‌ترین دوران در عصر قاجار تا پایان سال ۱۳۳۰ خورشیدی است. در این کتاب هر گونه مطلب مرتبط با کنسرت، اعم از اعلان‌ها، گزارش‌ها و نقدهای به‌چاپ‌رسیده در روزنامه‌ها و مجلاتی که بعضی از آنان کمیاب و یا دیرپاب‌اند گردآوری شده است.

با توجه به این‌که موضوع کنسرت، بخش مهمی از تاریخ موسیقی ایران را تشکیل می‌دهد، این کتاب در شناخت تاریخ موسیقی و آگاهی از فعالیت موسیقی‌دانان پیشگام تأثیر بسزایی دارد.

علاوه بر این، بررسی اعلانات و گزارش‌های به‌چاپ‌رسیده در کتاب حاضر، اطلاعات مهم و ارزشمندی درباره فعالیت‌های موسیقی‌دانان، همکاری‌های هنری آنان با یکدیگر، علت، مناسبت، زمان و مکان برگزاری کنسرت، دستگاه انتخابی و اشعار خوانده‌شده در هر کنسرت، مکان فروش بلیط و قیمت بلیط کنسرت را در دوره‌های مختلف به دست می‌دهد. به‌طور اجمال، به برخی از ویژگی‌های اخبار کتاب حاضر اشاره می‌کنیم:

۱. درباره اهداف برگزاری کنسرت اطلاعات سودمندی در اختیار قرار می‌دهد. این اهداف عبارت بوده‌اند از:

الف. برگزاری کنسرت به منفعت آسیب‌دیدگان بلایای طبیعی و حوادث اجتماعی و سیاسی، همچون: بازماندگان مجاهدین مقتول در راه مشروطیت (خبر شماره ۳) غارت‌شدگان و فراریان یزد (خبر ۶۱)، غارت‌زدگان ارومیه (خبرهای ۳۰، ۵۶ و ۴۶)، حریق‌زدگان بازار تهران (خبر ۴)، حریق‌زدگان آمل (خبر ۲۱)، فقرا و ایتام تهران (خبرهای ۲۰، ۲۱، ۲۸، ۳۰، ۳۲، ۵۸، ۴۱۵، ۴۱۷)، سیل‌زدگان فارس و کرمان (خبر ۳۷۱)، زلزله‌زدگان خراسان (خبر ۳۷۱)، قحطی‌زدگان روسیه (خبر ۷۳)، مهاجرین ارامنه ارومیه (خبر ۶۰) و زلزله‌زدگان گرگان. (خبر ۴۵۷)

۷. بدیهی است که کنسرت با موسیقی و اشعار فاخر مقصود است.

ب. برگزاری کنسرت به منظور تقدیر از سال‌ها فعالیت هنرمندان قدیمی و با سابقهٔ تئاتر و موسیقی، مانند: ملوک ضربی، محمود ظهیرالدینی، فضل‌الله بایگان، حسین سنجر و غلامعلی معز دیوان فکری (خبرهای ۳۸۲، ۳۹۷، ۴۰۹، ۴۶۴، ۴۸۶)

پ. برگزاری کنسرت به یاد موسیقی‌دانان و چهره‌های فرهنگی در گذشته، نظیر: ایرج میرزا (خبر ۲۱۳، ۲۱۸)، آقاحسینقلی (خبر ۳۱۷)، درویش خان (خبرهای ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۴، ۲۸۶، ۳۱۷) و عارف قزوینی (خبر ۴۷۷)

ت. برگزاری کنسرت به منفعت روزنامه‌ها و مدیران جراید که دچار بدهی یا مشکلات مالی شده بودند، همچون: نوبهار (خبرهای ۳۳ و ۳۴)، قانون (خبر ۶۹)، بهارستان (خبر ۹۳)، عصر نهضت (خبر ۱۳۹)، ناھید (خبرهای ۱۶۸ و ۱۶۹)، ندای قدس (خبر ۱۷۲)، اخگر اصفهان (خبر ۳۲۷)، سروش شیراز (خبر ۴۵۶)، آرزو (خبر ۴۹۴)، شاهین تبریز (خبر ۴۲۰) و جبهه (خبر ۵۳۲)

ث. برگزاری کنسرت به مناسبت‌های سیاسی، همچون: جشن نصرت ملی به مناسبت پیروزی انقلاب مشروطه (خبر ۳)، به یاد کلنل محمدتقی‌خان پسیان (خبرهای ۷۵، ۷۶، ۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳ و ۸۵)، طرفداری از سیدضیاءالدین طباطبایی (خبرهای ۱۱۵، ۱۱۶ و ۱۲۲)، برگزاری انتخابات مجلس (خبرهای ۱۱۳ تا ۱۱۵)، نهضت جمهوری (خبرهای ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۹ تا ۱۳۲، ۱۳۴ و ۱۳۵)، الغای کاپیتولاسیون (خبرهای ۲۵۲، ۲۵۳)، جشن هفدهمین سال استقرار مشروطیت (خبر ۷۴) و کنسرت به یاد آذربایجان (خبرهای ۴۸۱ و ۴۸۲)

لازم به ذکر است به غیر از محدود کنسرت‌های برگزار شده با اهداف سیاسی نظیر: کنسرت جشن نصرت ملی، جشن هفدهمین سال استقرار مشروطیت، الغای کاپیتولاسیون و کنسرت به یاد آذربایجان، تمامی کنسرت‌های سیاسی توسط عارف قزوینی برگزار شده و او در این زمینه پیش‌تاز و پیشگام بوده است.^۸

ج. برگزاری کنسرت به منفعت تأسیس و یا بهبود وضع مالی مدارس، مانند: مدرسهٔ احمدیه (خبرهای ۷ و ۸)، مدرسهٔ اخوت رشت (خبر ۳۱)، مدرسهٔ ایتام (خبرهای ۳۵ تا ۴۰، ۴۲ تا ۴۴ و ۵۸)، کلاس‌های اکابر مؤسسهٔ شهاب (خبر ۹۹)، مدرسهٔ آلیانس (خبر ۱۴۴)، مدرسهٔ ارامنه (خبر ۳۴۷) و کلاس اکابر نسوان (خبر ۲۷۶)

چ. برگزاری کنسرت به نفع برگزاری نهادهای عام‌المنفعهٔ اجتماعی، نظیر: شیر و خورشید سرخ بانوان (خبرهای ۳۸۳، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۱۸ و ۴۲۶)، پرورشگاه ایتام

۸. تجربهٔ عارف پس از انقلاب ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ توسط اعضای گروه عارف و شیدا و کانون فرهنگی و هنری چاووش مورد استفاده قرار گرفت، به طوری که همسو با تحولات اجتماعی روز، کنسرت‌هایی را به اجرا درآوردند.

(خبرهای ۴۱۷ و ۴۱۸)، عمارت نوزادگان (خبرهای ۳۴۰ و ۳۴۷) و پرورشگاه جمعیت خیریه بانوان (خبر ۵۲۷)

ح. برگزاری کنسرت به نفع نهادهای فرهنگی، هنری، اجتماعی و صنفی، همچون: مدرسه عالی موسیقی (خبرهای ۱۹۵ و ۲۶۷)، کلوپ موزیکال، تأسیس کتابخانه عمومی (خبر ۵)، قرائتخانه سعدی (خبر ۶۳)، قرائتخانه شهاب (خبر ۹۹)، قرائتخانه نسوان (خبر ۲۷۶) و تشکیلات کارگران (خبر ۴۵۶)

خ. برگزاری کنسرت به منفعت ساخت مقبره فردوسی.^۹ (خبرهای ۱۵۰ تا ۱۵۳)
 ۲. درباره سابقه فعالیت‌های نهادهایی چون مدرسه عالی موسیقی، کلوپ موزیکال، جامعه باربد، جمعیت نکیسا، انجمن موسیقی ملی، ارکستر سمفونیک، انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی و انجمن روابط فرهنگی ایران و انگلیس اطلاعات ارزشمندی در اختیار قرار می‌دهد که در منبع دیگری به آن اشاره نشده است.
 ۳. درباره سابقه اجرای کنسرت و فعالیت‌های هنری چهره‌های مشهوری چون: حسین‌خان اسماعیل‌زاده (خبرهای ۳، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۷ تا ۲۲، ۵۰، ۱۵۹، ۱۶۹، ۱۷۰، ۳۳۴، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۹ و ۴۰۰)، حاجی‌خان (خبرهای ۱۴، ۱۵ و ۵۰)، ایران‌الدوله هلم (خبرهای ۳۲۹، ۳۹۵، ۴۳۰ و ۴۳۱)، رضاقلی‌میرزا ظلی (خبرهای ۳۱۹، ۳۳۶، ۳۴۲، ۳۴۵، ۳۴۸، ۳۵۰، ۳۵۹، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۷، ۳۶۹، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۸ و ۳۷۹)، حسینعلی نکیسا (خبرهای ۲۴۲ و ۲۴۸) و نیراعظم رومی (خبرهای ۳۵۹ و ۴۰۴) که دانسته‌های کمتری از زندگی و آثار آنان نسبت به سایرین در دست است و در منابع مکتوب موسیقایی نیز کمتر از آنان سخن به میان آمده، اطلاعات منحصر به فردی ارائه می‌دهد که در تدوین زندگی و آثار آنان تأثیر بسزایی دارد. برای مثال، مشخص می‌سازد که حسین‌خان اسماعیل‌زاده تنها موسیقی‌دان بازمانده از نسل اساتید موسیقی دوران قاجار بوده که تا آذر سال ۱۳۱۲ همچنان در عرصه اجرای کنسرت فعالیت داشته است. (خبرهای ۳۹۹ و ۴۰۰)

یا معلوم می‌کند که این استاد چیره‌دست علاوه بر همکاری با موسیقی‌دانان طراز اولی چون عارف، طاهرزاده و درویش‌خان با چهره‌های جدیدتری چون رضاقلی‌میرزا ظلی و عزت روح‌بخش که در ابتدای مسیر شهرت هنری خود بودند نیز به اجرای کنسرت پرداخته است. (خبرهای ۳۱۹ و ۳۹۰)

۹. عارف و قمرالملوک وزیری نیز کنسرتی به منفعت ساخت مقبره فردوسی در مشهد در سال‌های ۱۳۰۰ و ۱۳۰۹ خورشیدی به اجرا درآورده‌اند که تاکنون موفق به یافتن آگهی این کنسرت‌ها نشده‌ایم.

۴. دربارهٔ فعالیت‌های هنری چهره‌های مشهوری چون: سیدحسین طاهرزاده، عبدالله دوامی، علی‌اکبر شهنازی، عبدالحسین شهنازی، رضا محجوبی، مرتضی محجوبی، حسین یاحقی، قمرالملوک وزیری، روح‌انگیز، ملوک ضرابی، عزت روح‌بخش، تاج اصفهانی، موسی معروفی، ادیب خوانساری و غلامحسین بنان اطلاعات ارزشمندی به دست می‌دهد که در منابع دیگری به آن اشاره نشده است و در تدوین زندگی و آثار آنان از اهمیت و ارزش فراوانی برخوردار است.

برای مثال، مشخص می‌سازد که قمرالملوک وزیری و روح‌انگیز در اواخر فعالیت هنری خود در کافه رستوران‌های تهران به اجرای برنامه می‌پرداختند (خبرهای ۴۳۲، ۴۳۴، ۴۳۹، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷ و ۴۹۰) و یا این که تاج اصفهانی در سال ۱۳۰۶ در سالن گراند سینما کنسرتی اجرا کرده است (خبر ۲۰۸).

۵. دربارهٔ خوانندگان و نوازندگان گمنامی که حتی نامی از آن‌ها در منابع مکتوب موجود موسیقی نیامده و باید آنان را در شمار حلقه‌های مفقودهٔ تاریخ موسیقی ایران محسوب کرد اطلاعات منحصربه‌فردی به دست می‌دهد. این افراد عبارتند از: بانو ش. غفاری (خبر ۲۴۹)، بانو ط. ز (خبر ۳۷۷)، ثریا قاجار (خبر ۴۵۰)، بانو نوا (خبر ۵۵۵)، بانو پروانه (خبر ۵۳۵)، بانو و. پ (خبر ۳۶۵) و بانو جامی (خبر ۴۹۶).

۶. دربارهٔ فعالیت‌های هنری هنرمندان ارمنی، قفقازی و اروپایی مانند مادام پری آقابابف، مادام سیرانوش، گل‌صبح خانم، مادام لازاری و دیگران که در ایران به اجرای کنسرت پرداخته‌اند اطلاعات مهمی به دست می‌دهد.

۷. دربارهٔ سالن‌های اجرای کنسرت در ایران اطلاعات ارزشمند و سودمندی ارائه می‌دهد. این سالن‌ها عبارتند از:

* **سالن انجمن‌ها:** انجمن اخوت، انجمن فرهنگی ایران و شوروی، انجمن فرهنگی ایران و انگلیس و انجمن موسیقی ملی.

* **سالن سینماها:** سینما سپه، سینما رکس، سینما کریستال، سینما تئاتر فرهنگ، سینما پالاس، سینما متروپل، سینما اطلس، سینما پارک، سینما تهران، سینما تئاتر جهان و سینما مایاک اصفهان.

* **سالن کافه رستوران‌ها:** کافه بریستول، کافه قصرشیرین، کافه اکانوف، کافه ایران، کافه جمشید، کافه نادر، کافه شمشاد، کافه میامی، کافه بیژن، کافه نایس، کافه شهلا، کافه طوطی و رستوران رنسانس.

* **سالن مدارس، دبیرستان‌ها و کالج‌ها:** مدرسهٔ عالی موسیقی، مدرسهٔ نظام، مدرسهٔ زردشتیان، کالج آمریکایی، کالج البرز، دارالفنون، هنرستان موسیقی ملی، دبیرستان

- فیروزکوهی، دبیرستان نوربخش و دبیرستان البرز.
- * **باغ‌ها و پارک‌ها:** باغ سهم‌الدوله، باغ سیداحمدخان، باغ کافه شهرداری، باغ بلدیة قزوین و پارک امین‌الدوله.
- * **تماشاخانه‌ها و تئاترها:** تماشاخانه تهران، تماشاخانه هنر، تماشاخانه گهر و تئاتر پری.
- * **هتل‌ها و مهمانخانه‌ها:** گراند هتل، هتل پالاس و مهمانخانه البرز.
- * **عمارت‌ها و ساختمان‌های دولتی:** سالن موزه ایران باستان، عمارت شیر و خورشید تبریز و نمایشگاه تهران.
- * **سالن جمعیت‌ها:** جامعه باربد، جمعیت دوستداران فرهنگ فرانسه، مجمع جوانان ایران.
- * **سالن کلوپ‌ها و باشگاه‌ها:** کلوپ آرامنه، کلوپ ایران، کلوپ سینا، باشگاه افسران و کلوپ حزب توده.
- * **سالن‌های دیگر:** سالن نکوئی، سالن پلازا، سالن تابستانی استودیو درام کرمانشاهی و سالن سیرک.
۸. درباره تهران‌شناسی و شناسایی امکان تهران قدیم که امروزه جز نام و یا احیاناً عکس، خاطره دیگری از آن‌ها برجای نمانده اطلاعات ارزشمندی به دست می‌دهد. برای مثال، مشخص می‌سازد که کافه میامی در خیابان لاله‌زار، تماشاخانه گهر در شاه‌آباد، کافه نایس در خیابان نادری و دبیرستان فیروزکوهی در خیابان رازی بوده است (خبرهای ۴۵۴، ۴۶۱، ۴۷۶ و ۴۸۷).
۹. بسیاری از اعلان‌های کنسرت‌ها در کتاب دیگری به چاپ نرسیده است.
۱۰. اطلاعات منحصربه‌فردی در این اعلان‌ها وجود دارد که در منابع دیگری به آن اشاره‌ای نشده است. به عنوان مثال، خوانندگی ارنست پرون به همراه پیانوی آدام کاپوشینسکی با حضور اشرف پهلوی از این گونه اخبار است که اطلاعی در این خصوص در دست نبوده است (خبر شماره ۵۱۸).
- همچنین اعلان کنسرت «اولین خانم پیانوزن ایرانی کیست» نیز حاوی اطلاعات مهمی است، زیرا گرچه نام این بانوی هنرمند در آن نیامده، بر اساس آن مشخص می‌شود سابقه اجرای کنسرت نخستین بانوی نوازنده پیانو در ایران به سال ۱۳۱۰ بازمی‌گردد (خبر ۳۳۵).
۱۱. بررسی این اعلان‌ها مشخص می‌سازد که تهران مرکز اصلی اجرای کنسرت در ایران بوده و در کنار آن، کنسرت‌هایی نیز به طور پراکنده در شهرهای اصفهان، تبریز، رشت، مشهد و قزوین به اجرا درآمده است.

یادآوری چند نکته:

۱. اگرچه طبق اسناد موجود، یقین داریم که در سال ۱۲۹۰ خورشیدی دست‌کم دو کنسرت توسط عارف و یک کنسرت توسط درویش‌خان برگزار شده است، تا کنون در یافتن اعلان کنسرت‌های اجرا شده در این سال و کنسرت‌های اجرا شده احتمالی توسط این دو هنرمند و یا کنسرت‌های احتمالی هنرمندان دیگر ایرانی و خارجی در سال‌های ۱۲۸۹ و ۱۲۹۱ خورشیدی توفیقی به دست نیاوردیم.
۲. اعلان کنسرت در بعضی سال‌ها نسبت به سال‌های دیگر کمتر است که این بدین معنی است که در آن سال کنسرت کمتر برگزار شده و یا این که اعلان بیشتری از کنسرت‌های آن سال به دست نیامده است.
۳. با وجود این که آرشیو مورد استفاده آرشیو نسبتاً غنی و کاملی بوده است، ممکن است هنوز اعلان برخی از کنسرت‌ها (به‌خصوص کنسرت هنرمندان ارمنی و قفقازی) در اواخر دوره احمدشاه قاجار از دید نگارنده دور مانده باشد. چنانچه به این‌گونه اعلان‌ها دسترسی حاصل شود در چاپ دوم به کتاب افزوده خواهد شد.
۴. در این کتاب، فقط نسبت به گردآوری اعلان کنسرت‌ها اقدام کرده و اطلاعاتی در خصوص اجرانشدن احتمالی برخی از آن‌ها نداریم. از جمله این کنسرت‌ها، کنسرت به نفع غارت‌شدگان و فراریان یزد توسط سیدحسین طاهرزاده و عده‌ای از موسیقی‌دانان است که هیچ‌گونه آگاهی دیگری نسبت به آن در مطبوعات قدیمی و یا کتاب‌های موجود تاریخ موسیقی به دست نیاوردیم. (خبر ۶۱)
۵. با توجه به این که در اپرت‌ها و کافه‌رستوران‌ها نیز کنسرت و موسیقی به اجرا درمی‌آمده است، اعلان اجرای موسیقی در اپرت‌ها و کافه‌ها را نیز در شمار اعلان کنسرت محسوب کرده و در کتاب حاضر آوردیم.

در پایان وظیفه خود می‌دانم از جناب آقای عنایت‌الله رحمانی که با گشاده‌رویی مطبوعات مورد نیاز را در اختیار نگارنده قرار دادند تشکر کنم. همچنین مراتب قدردانی خود را از جناب آقای پویا دارابی به دلیل درایت و جدیت در صفحه‌آرایی و ویرایش تصاویر و جناب آقای سید محمد موسوی مدیر محترم مؤسسه فرهنگی-هنری ماهور برای استقبال از چاپ این اثر اعلام می‌دارم.

مهدی نورمحمدی